

Predsedavajući OEBS-u, prvi potpredsednik Vlade Srbije i ministar spoljnih poslova Ivica Dačić govorio je na današnjoj međunarodnoj konferenciji „Evropska bezbednosna politika na raskršću“ koja se održava u Beogradu.

Šef srpske diplomatije naglasio da se Srbija od izbijanja krize u Ukrajini i oko nje, veoma aktivno bavi novostvorenom situacijom, paralelno na dva koloseka. S jedne strane, naši naponi su usmereni na obustavljanje sukoba i otvaranje političkog procesa za rešavanje krize. S druge strane, fokusirani su na otvaranje debate o posledicama krize na evropsku bezbednosnu strukturu i načinima da se očigledno negativne i potencijalno vrlo dugoročne posledice otklanjaju, odnosno počnu da prevazilaze.

„OEBS je jedina međunarodna organizacija koja se na terenu sveobuhvatno bavi krizom u Ukrajini i oko nje. OEBS je i organizacija koja je u središtu evropske bezbednosne arhitekture, koja je ugrožena, i u kojoj se vodi debata kako da se na ovoj prekretenici usmerimo na pravi put, a to je oporavak bezbednosne strukture evro-atlantskog i evro-azijskog prostora“, izjavio je ministar Dačić.

Ministar spoljnih poslova Ivica Dačić ocenio je da je bezbednosna politička arhitektura Evrope pala na ispitu predviđanja budućnosti i naglasio da treba da odlučimo hoćemo li Evropu zidova i ograda ili zajedničkog poverenja i rešavanja problema.

On je u obraćanju na ovoj međunarodnoj konferenciji istakao da ne misli na mehanizme ranog upozoravanja OEBS-a, već raščisti kontekst jer imamo razne krize u svetu koje nas iznenađuju, a imamo na desetine i stotine hiljada raznih eksperata iz svih oblasti koji rade u državnim i međunarodnim institucijama, koji analiziraju međunarodnu situaciju.

Predsedavajući OEBS-u rekao je da je Ministarski savet te organizacije 2013. održan u Kijevu i da tada nije adekvatno razgovarano o krizi, koja je u toj zemlji izbila svega dva meseca kasnije.

„Mesecima unazad upozoravamo da se u Makedoniji napravi zajednički pristup sa drugim međunarodnim organizacijama, ali one nisu imale vremena da se bave tom temom. Sada se bavimo posledicama. Bojim se da je potrebno mnogo više političke mudrosti i promišljanja da bismo mogli da vratimo OEBS-u karakter kakav je imao od početka, da bude veza između

istoka i zapada, najbolji mehanizam i platforma za sprečavanje sukoba i otklanjanje negativnih posledica sukoba. To je suština šta treba raditi u narednom periodu", rekao je Dačić izrazivši uverenje da Srbija dobro obavlja svoj posao s tim u vezi.

Upozorivši da je evropska bezbednosna politika na raskršću, u smislu "hoćemo li ići putem međusobnog učvršćivanja i povratka izgradnje poverenja i saradnje, ili ćemo praviti zidove i ograde", šef srpske diplomatije rekao je da se ne radi o pitanju za Srbiju ili Mađarsku, već za Evropu, jer "dobijamo novu ogradu 2015. samo neko vreme nakon proslave godišnjice pada Berlinskog zida".

"Hoćemo li Evropu zidova i ograda ili zajedničkog poverenja i rešavanja problema. Ograda je apsolutno negativna poruka koja se sigurno odražava i na OEBS", uveren je on. Dačić je kazao da kada dođe do tektonskih poremećaja imate kamenje ispred sebe i razlika između političara i državnika hoćete li to kamenje koristiti da gađate nekog ili da gradite mostove.

"Mi se trudimo da pravimo mostove, a ne da kamen upotrebimo za izgradnju zidova i ograda, i ponižavanja i omalovažavanja naših kolega i partnera u regionu i Evropi", kazao je on.

Šef srpske diplomatije je ukazao da je OEBS organizacija koja je politički vezana za Srbiju, jer je ona učestvovala u njenom osnivanju kao deo bivše Jugoslavije, podsetivši da su teme i teze koje je Tito imao u svom govoru pre 40 godina veoma slične današnjim. "U političkom smislu, osim što nema blokovske podele sveta, imamo atmosferu hladnog rata, terminologije i retorike, pa i podela na osnovu te linije", istakao je Dačić.

Predsedavanje OEBS-u je stoga ispit za Srbiju u smislu da li je ozbiljna država koja može da predsedava organizaciji, umesto da bude tema kao pre dve decenije. Jer OEBS je trenutno jedina međunarodna organizacija koja se na terenu sveobuhvatno bavi krizom u Ukrajini i oko nje, uz sve teškoće u donošenju odluka konsenzusom.

"Uspeli smo da napravimo nekoliko važnih pomaka. Prvi put posle dosta vremena donet je budžet OEBS-a na vreme. Prethodni bužet je donet predsedavanja je donet sa skoro polugodišnjim zakašnjenjem, tek u maju mesecu. Uspeli smo da usaglasimo tekst odluku o produžetku mandata misije u Ukrajini sa šest na dvanaest meseci i obezbedimo da se broj posmatrača poveća sa 500 na 1.000 ako to bude potrebno. Produžen je mandat misije na granici Rusije i Ukrajine do kraja septembra ove godine. Možda najteži zadatak je Trilateralna kontakt grupa o Ukrajini, kojom će predsedavati moj novi specijalni izaslanik Martin Sajdik", objasnio je Dačić.

„Smatram da su rad Trilateralne kontakt grupe i Radnih grupa unutar nje od suštinskog značaja za nastavak političkog procesa", istakao je Dačić.

Trilateralna kontakt grupa sastoji se i od četiri radne grupe koje se bave bezbednosnim pitanjima, humanitarnim pitanjima, ekonomskim pitanjima i političkim pitanjima, koji je, kako je konstatovao, možda najvažniji deo, jer podrazumeva decentralizaciju, izborni sistem, promenu ustava održavanje izbora na istoku.

Kriza u Ukrajini i oko nje, nažalost, nije jedini konflikt koji postoji.

"Ostali imaju status zamrznutih konflikata. Veliko je pitanje koliko je koji zamrznut i u kojoj fazi zamrzavanja. Imate konflikte koji su navodno zamrznuti, kao što je Nagorno- Karabah gde je početkom godine bilo mrtvih zbog čega se ne može govoriti o zamrznutom konfliktu ako ima sukoba i žrtava", kazao je on dodajući da namerava da obiđe sve misije OEBS na terenu.

Ministar Dačić je podsetio da je uspostavljen Panel istaknutih ličnosti, koji treba da formuliše predloge za budući rad ove organizacije, a čiji izveštaj se očekuje do ministarskog sastanka 3. i 4. decembra u Beogradu, što će, kako je ocenio, biti najveći politički skup u Beogradu od Samita nesvrstanih, te i prilika za razgovor o budućnosti Organizacije.

„U postojećem kontekstu, OEBS je jedina regionalna platforma koja dovodi sve ključne aktere za sto, OEBS održava linije komunikacije otvorenim i iznalazi mogućnosti za zajedničku akciju.

Da bismo evropsku bezbednosnu arhitekturu učinili otpornijom, potrebno je da sadašnju kulturu konfrontacije zamenimo kulturom saradnje i zajedničkog delovanja. Taj zadatak će ujedno biti izazovan i dugoročan, ali, po svemu sudeći, jedini moguć.

Ne smemo zaboraviti da delimo odgovornost za mir i bezbednost u Evropi. Potrebno je da se osvrnemo na korene Helsinškog procesa i vrednosti na kojima je bio zasnovan i da učimo od posvećenosti lidera iz doba Hladnog rata da zajedno rade.

Obnavljanje poverenja među državama učesnicama OEBS-a, uz poštovanje osnovnih zajedničkih principa i obaveza treba da budu suštinski elementi naših zajedničkih nastojanja. Uprkos svemu što se dešava, Helsinški principi su i dalje valjani i nema potrebe za njihovim preispitivanjem. Umesto toga, treba da zajedno radimo kako bismo ih potvrdili i ojačali u dobroj veri i otežali njihovo kršenje.

Imajući to u vidu, za sledeći mesec sam sazvao neformalni i inkluzivni sastanak na visokom nivou u Helsinkiju, kako bi se razmotrile šire implikacije sadašnje krize po evropsku bezbednost, a posebno OEBS. Na sastanku će se obeležiti i 40 godina jubileja Helsinškog završnog akta. Moje kolege iz Trojke, ministri Švajcarske i Nemačke, takođe će biti tamo. Težićemo iznalaženju zajedničke osnove za napredovanje dijaloga o bezbednosti i saradnji", izjavio je šef srpske diplomatije.